

# SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

## Szerkesztőség:

Belicey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.  
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

## Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.  
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

## Kiadóhivatal:

Belicey-utca 11. szám (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.  
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó a laptulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

4303/1904 .ikt.

Szarvas község előljáróságától.

## Hirdetmény.

Alólírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy a községi képviselő testület által 41. kg. 815/1904 ikt. szám alatt alkotott gyámpénztári kezelési szabályrendeletet a Magyar királyi belügyminister ur 33.686/V-a 1904. szám alatt jóváhagyta, ennél fogva a gyámpénztári kölcsönök 1904 évi július hó 1-től kezdve 10 vagy 20 évi törlesztésre 5%-os kamatra fognak kiadni a szabályrendelet és az 1877 évi XX. tcikk 289 §-ának korlátai között.

Az egyeseknek adható kölcsön legnagyobb összege 6000 koronában, legkisebb összege 200 koronában van szabályrendeletileg megállapítva.

Kölcsönt kérők a hivatalos órák alatt Jeszenszky Frigyes gyámügyi jegyzőnél jelentkezhetnek, aki a jelzálogul felajánlott ingatlanok megbecsültetéséről gondoskodik. Kötelezvény minták ugyanott kaphatók.

A gyámpénztárban ez idő szerint kölcsön kiadható 90.000 korona kész pénz áll rendelkezésre.

A kölcsön iránti kérelmek az előjárói tanács által rendszerint azonnal tárgyalatnak, a kölcsön folyósítása azonban csak akkor történik, ha a kölcsönt megszavazó tanácsulási határozatban megszabott feltételeknek a fél minden tekintetben megfelelt.

Szarvason, 1904. május hó 5-én.

**Salacz József** **Kovács János**  
főjegyző. t. bíró.

## Kereskedőink egyesülése.

A hazai közgazdasági életnek piros betűs dátuma volt piros Pünkösd napja. A magyar kereskedő világ szervezkedése, tényleges megalakulása esett erre a napra. Közel másfélezer kereskedő gyűlt össze a fővárosból és vidékről erre a történelmi jelentőségű alakulásra, az Országos magyar kereskedelmi egyesülés a közgyűlésére.

A közgyűlés eseményei, lefolyása új irányt, perspektívát nyitottak meg a magyar kereskedelemnek és hataimasan juttatták kifejezésre az egyesülés nagy hivatását.

Ez a hivatalos — dícséret a magyar kereskedői testület hazafiasságának! első sorban nemzeti s ez a körülmény már egymagában a legszebb reményeket kelti az új intézmény jövő fejlődésére és felvirágzására.

Óriási erő rejlik ebben az egyesülésben, amely erő nemcsak a magyar kereskedelemre lesz kihatással, hanem a magyar közgazdasági életre is. A kereskedői szervezkedés vezetői a helyzet és viszonyok széleskörű átlátásával kimondták a közgazdasági élet orvoslásának szükségét, amelyet nem abban látnak hogy támadják a más közgazdasági faktorokat, hanem abban, hogy a kereskedelmi érdekeket a maguk helye szerint helyezik el.

A gazdasági önállóság, ez a cél, amely felé a felvilágosult, a bőséges tapasztalatokon okult magyar kereskedő világ tör. És e cél

elérésére már erős kereskedő közvélemény alakult, amely nyilván napról-napra erősödni fog.

Azt mondják: nemzeti és gazdasági feladatainkat csak úgy oldhatjuk meg, ha az önálló vámterület mezejére lépünk. Mi, a közönség, az ily nagyarányu, nemzeti fontosságú szakkérdésben jórészt laikus közönség el kell hogy fogadjuk ezt az állítást, mert hiszen kereskedők mondják. Kereskedők, akik közvetlen tapasztalatok, kutatások és tanulmányok alapján jutottak e meggyőződésre.

A politikai közélet új jelszavai között is egyre sürűbben szerepel az önálló vámterület. Ha a politikai jelszavak megbízhatlanok, biznunk kell az erős kereskedői közvéleményben, amely nem hazudhatik mert hazugsága a kereskedőket ölné meg.

Tehát az önálló vámterület. Ez a reformgondolat, amely új lendületet adna Magyarországnak fejlődésének és újra kipattanásának az ország az ország enervált erőit.

Hát lássuk! A reformgondolat, mint minden újító eszme a világon, úgy látszik, harcot fog támasztani. Kivel szemben? Nem magunkkal szemben, hanem Ausztriával, akinek létérdeke, hogy maradjon a vám is közös, aminthogy egész nemzeti életünk szellemét megbénítja ez a közönség.

Harcolni fogunk Ausztriával. Valójában a régi, a folytonos és jelenlegi harc folytatódik vele új, megváltozott formában. Egyszer ezért, máskor másért. Ezuttal önálló vámterületért.

## TÁRCZA.

### A lelkiismeret.

Az aranycsináló a város végén lakott egy várszerű, tornyos házban. A ház különös építmény volt. Földszintjén nem voltak sem ablakok, sem ajtók, csak emeletnyi magasságban volt bevágva a vastag kőfalakba néhány szelelő lyuk és egy alacsony, széles vasajtó. A szelelő lyukakat is vaskosarak fedték s a házba csak úgy lehetett bejutni, ha előbb felülről leeresztették a összecsuksukható és kinyitható keskeny falépcsőt.

A különös építmény ónémet fedeléből messze kiugrott egy karcsu torony, amelynek fedele nem volt hanem vízszintes ajtóval záródott. A torony tetejét korlátok szegélyezték s e korlátok mögött gyakran feltűnt különös ház lakója, az aranycsináló.

A városban sok titokzatos dolgot beszéltek az aranycsinálóról. Biztosan tudták hogy összeköttetésben van az alvilági szellemekkel, akik a föld megolvadt méhéből vedrekben hozzák föl neki a folyó aranyát amelyet aztán ő kemény ércnek dolgoz fel.

Az aranycsináló mindezekről a mesékről tudott és mosolygott.

— Az emberek ostobák! — mondotta valakinek és ez a valaki a lánya volt.

▲ rut arcza, savó zöld szemű aranycsinálónak ugyanis gyönyörű szép leánya volt. Aranyhaja volt a lányak égszínké szeme és hajnalpiros arcza,

— Gertrud, — mormolta eltűnődve az aranycsináló — ma mennyit osztottál ki az ostoba emberek között?

— Tíz aranyat! — felelte a lány.

— Jól van! Holnap ugyanannyit adhatsz.

Az aranycsináló leánya boldogan ugrott az atyja nyakába és megcsókolta annak pergamentszerű, sárga arcát.

— Oh, milyen jó is vagy te édes, bölcs apám!

### II.

Hánész, az aranycsináló közönséges úrsorás volt. Évek hosszu során át csalta, lopta a könnyelmű embereket s mikor már annyi vagyont harácsoltt össze, hogy akár száz embert is gazdaggá tudott volna tenni belőle, visszavonult. Az öregsége is kényszerítette már a pihenésre.

És Hanesz, az aranycsináló az ország másik végébe költözött, a várszerű tornyos házba, amelyet saját tervrajza után építtetett fel.

Itt, nagy magányosságban, a télettség malmában az aranycsinálót különös érzések fogták el. Az aranycsináló minden tenntartás nélkül állapította meg önmagáról:

— Közönséges örmény gazember vagyok s ha nem a saját bőrömről volna szó, hát egyszerűen fölakasztanám magamat.

E önbeismerés nyomán az aranycsináló önkénytelenül filozófálni is kezdett:

— Sohase jutok a szentek társaságába, sóhajtott

őszinte buval és borzadva gondolt a számára egyedül lehetséges földöntúli kvartélyra, a poklra.

Ez a gondolat már szinte beteggő tette. A poklot nagyon kényelmetlen helynek ítélte. Gyermekkorából emlékezett egy képre, amely apjának, a szent és jámbor örmény korcsmárosnak hálószobáját díszítette. Ez a kép a poklot ábrázolta. Jajgató emberek süttek ott nyáron, vagy fűttek nagy üstökben. Az aranycsinálóna: lubbörös lett a háta, ha erre gondolt és elhatározta, hogy rászedi a pokol fedelmét, Belzebubot, aki nagy könyvében már bizonyára nyilvánítja őt.

Pénzzel mindent el lehet érni gondolta Hanesz és számadásokat csinált. Kiszámította, hogy minden nap tíz aranyat jótékony célra ad, ez éppen óriási vagyonának kamatait teszi ki. A tőke tehát sértetlen marad. Fejt az égben pedig napról-napra szépen bevezetik majd a főkönyvben a tíz aranyat s mire az ördög érte jönne, akkora már tele volna írva a menyország főkönyvének lapja és Belzebub inasa hosszú orral távoznék.

Az aranycsináló nagyon megörvendett az ötletének és a lányának tíz aranyat adott, hogy ossza szét a szegények között.

### III.

Történt pedig, hogy a városba, amelynek végén az aranycsináló is lakott, egy ifju jött. Ágról szakadt külsejű, nagyhangu ifju volt, aki az utcákon megállította az embereket és szidta, káromolta őket.

Az emberek, akiket az idegen ifju így szidalmazott,

És a harez sikeres lesz. Ha van kérdés, amely a nemzeti közvéleményt ki tudja tüzesíteni, úgy ez a kérdés az, amely anyagi erejével hajt egy táborba bennünket. Így lesz ez.

A kereskedő a különböző nemzeti érdekcsoportok érdeksolidaritásának leghivatottabb szószólója. Ez nem frázis. Kereskedőinknek a nagyközönség érdekeiért való lovasias sikraszállása nem s pusztán önzetlenség és önfeláldozás. A kereskedő védelmezője a nagyközönség érdekeinek egyszerűen azért, mert az ő legönzőbb érdeke azonos a közönségével. Ez az új küzdelem, amely mértékben a kereskedők anyagi javát szolgálja, olyan mértékben közérdeket is szolgál, nagy nemzeti érdeket, az ország jövő boldogulásának életbevágó feltételeit.

## HIREK.

— **Árlejtés.** Az Erzsébet ligetben most elkészült kioszk bérletére mult hó 30-án volt a község előjárósága előtt az árlejtés. A bérletet a pályázók közül Pesti Lajos jöhírű vendéglős nyerte el, ki már át is vette a kioszkot és naponta friss étellel és itallal szolgál.

— **Plébánosi vizsga.** Szirtes Antal szarvasi róm. kath. káplán folyó hó 26-án tette le Nagyváradon a plébánosi vizsgát kitűnő eredménnyel.

— **Jóváhagyott határozatok.** Az ujonnan rendszeresített széles uti községi iskolai tanítói állásra vonatkozólag hozott községi képviselői határozatot továbbá az artézi kutak helyeinek megállapítása tárgyában hozott határozatot Komár György és társai által beadott felebbézés elutasításával helyben hagyta békésvármegye törvényhatósága és így legközelebb az új artézi kutak furása megkezdődik.

— **Róth fényképész** kirakatában egy pár napja közszemlére van kitéve a főgymnasium VIII. osztályának az az osztályképe melyet szokás szerint adnak át az osztálytanárnak emlékére. Ez a hatalmas méretű, eddig soha ily tökéletesen ki nem állított s igazán művészi kivitelben kidolgozott tabló fénykép, valójában a művészi izlésnek megfelelő s egyszersmind méltó emléke is lesz ez a tanárnak az osztályrészeről.

— **Juniális.** A szarvasi ág. h. ev. főgymnasiumi diákság tavaszi táncmulatsága e hó elsején szerdán zajlott le. Ugy erkölcsileg mint anyagilag remekül sikerült mulatság volt. Az ifjúság d. e. 8 órakor vult ki. Dél előtt futó versenyek voltak, a győztesek díszoklevéllel lettek kitüntetve. D. u. 2 órától 4-ig torna és játékműtárványokkal gyönyörködtették a közönséget. Azután tánc következett kivirágos kiviradtig. A négyest több mint 100 pár táncolta.

— **Vivás.** Lovag Zolnai Viktor vivómeszter ur, lapunk mult számában hirdetett vivó utruszát

megkezdte. Vivóterme ideiglenesen az Árpád vendéglő dísztermében van, hol egész napon át kard és törvívásra tanít. Az érdeklődő közönség vendégül szivesen láttatik. Tanítványok még mindig felvétetnek.

— **Halálozás.** Belenczéri Dezső a „Békés-megyei Közlöny“ volt szerkesztője, Mezőberényben mult hó 31-én elhalt. Az elhunyt — lapunknak is volt munkatársa — nagy buzgalommal és idealizmussal élt hivatásának. E mellett költői tevékenységet is fejtett ki. Dalok a zugból és szivverés ezimen két verskötete jelent meg, a melyekben figyelemre és elismerésre méltó tehetségének adta jelét, egy népszimnűvét (a herényi bíró lánya) vidéki szintársulatok sikerrel adták. A nemeslelkű fiatal költőt mindenki szerette és általános részvét kísérte kora sirjába.

— **Nuszbek Lajos diadala.** Az „Országos-Magyar-Gyorsíró-Egyesület“ ez évi írás versenyét a pünkösdi ünnepek alatt Ungvárt tartotta. A verseny szép ünnepekkel kapcsolatban folyt le és szép eredményeket mutat fel. Az első fokon [250 szótag írása perczenként] az első díjat 80 koronát Nuszbek Lajos jelenleg kolozsvári joghallgató nyerte el, két országgyűlési gyorsíró ellenében. Nuszbek itt, Szarvason tanulta a gyorsírás művészetét Saskó Sámuel tanár úrtól, s így ránk nézve is nagy dicsőség, hogy az összes középiskolák és egyetemek tanulói között a legjobb gyorsíró mi tőlünk került ki. A főgymnasium jelenleg tanulói közül hárman vettek részt a versenyen, u. m. Tóth Pál VII., Lónyai Károly és Tarr Lajos VI. oszt. tanulók, a kik közül Tóth Pál díszoklevelet és könyvi jutalmat nyert a 150 szótagos versenyen.

— **Esküvő.** Özv. Liska Sománé bájos és kedves Vilma leányának f. hó 11-én d. u. 4 órakor lesz az esküvője Csernák Pál urral a szarvasi ág. h. ev. ó templomban.

— **Vesztet kutya garázdálkodása.** Mult hó 31-én az „ezüst szőlőkben“ egy kóbor vesztet kutya garázdálkodott. Zahorecz János Erzséki nevű hét éves kis leányát arczán és lábán marta meg, minek folytán felszállították súlyos sebeivel a Pastaur intézetbe Budapestre.

— **Lopás.** A szarvasi heti vásáron folyó hó 3-án Nagy Józsefné cigány asszony Török Lajosné öcsüdi asszony zsebetől kicsent 44 koronát. A rendőrség egyik ügyes tagja azonban részen volt és nyomban a delictum elkövetése után fülön csípte a tolvajt és így a károsult asszony pénzét visszakapta.

— **Minden vedő** ki Schlesinger Izidor jöhírű névű fűszer és cemege üzletében egyszerre vagy részletekben 20 korona értékű árut vesz, csekély 3 korona részletfizetéssel egy fénykép után készült életnagyságu fényképet kap

## Színház.

Befejeződött immár a színi saison első fele. Elmentek a színészek sok kedves emléket — na meg egyik-másik egyebet is — hagyva maguk után. Beszélgetett Thália temploma ismét egy időre és a közönség élvezte a jól megérdemelt nyugalmat.

Nem zengünk dicsőhymnuszt Pesti Iliász Lajos társulatának, de azt bátran elmondhatjuk, hogy a szarvasi finyás izlésű közönség igényeinek teljesülését megfelelő volt, és hogy nagyobb pártfogást is megérdemelt volna. A lefolyt héten ugyan sok robot munkát láttunk, de ezért sem kárhoztatjuk a direktort, mert hiszen utóvégre is elsősorban ő a maga malmára dolgozik. Az ő érdeke pedig az volt, hogy a bérlőkkel szemben vállalt kötelezettségének eleget tegyen. Hogy a közönség indolenciája türelmetlenül tette neki a szarvasi tartózkodást, azt mindnyájan elhiszük. A színi direktorok utóvégre is nem abból élnek, hogy naponta 80—100 koronát reá fizessenek az üzletre. Így azután gyorsan lepergotta a bérleteket akár tetszett, akár nem. Az ilyen meglepetések ellen pedig az volna a legjobb orvosság, ha a város subvenciót adna a társulatnak. Mert biz azt jól tudjuk, hogy Szarvason csekély a színházjáró közönség és tudjuk azt is, hogy az által nem is szaporodik, ha megmarad az a rendszer, a melyik most dívik, hogy a színügyi bizottság megszabja a direktornak, hogy mit és kivel játszon. Azt hisszük, hogy annak megítélése, hogy melyik szerep kinek vág a szerepkörébe, első sorban a direktor dolga és csak helyteleníteni lehet a színügyi bizottság ily nemű illetéktelen beavatkozását.

A mi a mult heti előadásokat illeti, azokról a következőkben számolunk be:

Vasárnap a Postás fiu és a huga, Buchbinder énekes bohózata került színre, a czimszerepben Rátkaival és Gerlaki Herminnel. Az előadást zsfolt ház nézte végig és oly frenetikusán nyílvánult meg minduntalan a közönség tetszése, hogy önkéntelenül is kiszalad a szánon: „ez kell a magyarnak“. A darab bizony érczmű, de a komikus jelenetek oly halmozottak benne, hogy ember legyen, a ki komolyan tudja végig nézni. Rátkaik teljes mivoltában mutatkozott be ez osto. Oly remek alakítást nyújtott, mely felejthetetlen lesz a közönség előtt. Gerlaki mint mindig, most is nagyon ügyes volt. A többi szereplők is jól megállták helyüket.

Hétlőn az Egyenlőség című fantázia, Barrie J. M. szerzeménye került színre. Nagyon örülünk, hogy e fajta művet is bemutatott a szintársulat. A közönség egyrésze eleintén ugyan hüvösen fogadta a bölcséleti igazságokat, de később a színészek remek előadása még ezt is élveztelessé tette rák nézve. Fehér Gyula Chrichton személyesítője oly alakítást nyújtott, mely bármely fővárosi színpadon is megállotta volna helyét. Ez a művész oly szép tehetségről, oly intelligens felfogásról tett mint Chrichton tanúságot, hogy bátran a társulat legerősebb tagjának mondhatjuk. Alakítása különösen a második és harmadik felvonásban volt gyönyörű. Olasz Klári mint Lady Mari méltó partnere volt. Szerepét a legapróbb részletekig helyesen fogta fel, és egész tudását harcza vivo játszotta meg nehéz szerepét. Simon Mariska (Agatha), Csizsér Sári (Catherine), Szabados Cizi (Eliza) mind tudásuk javát mutatták be. Lord Loan szerepében, kivéve a második felvonást, jó volt Erdősi Károly.

Kedden a rendkívül szép zenéjű Vándorlegény

először haragra indultak és meg akarták kövezni, de aztán amint tovább hallgatták, lecsillapodtak és szegyenkezve somfordáltak el mellőle.

A városban pedig furcsa dolgokat beszéltek az ifjúról. Mondották, hogy a vesébe néz és mindenki nek kifordítva látja a lelkét. A város eszének a sánta szürszabónak, a ki valamikor a nagy városban irodaszolga volt, s ezt mondta az idegen ifju:

— Olyan a lelked, mint egy rossz ködmön. Csupa ringy rongy folt van rajta. Hát olyan szabó vagy, ki még ruhát se tudsz varrni a lelkednek?

A közsűrűsnek a piac téren ezt kiáltotta:

— Hát azt a sok rozsdát mért nem közsűrűlöd ki már a lelkeden?

A harangöntőhöz így szolt:

Tudsz is te harangot önteni? Nem hallod, hogy lelked harangja milyen üresen kong?

Hanem legvakmerőbb volt, amit a városbírónak mondott:

— Te írsz törvényeket? Hiszen még írni sem tudsz. Egy betű sem jő ki a pennádból anélkül, hogy foltot ne ejts vele a lelkeden.

Az aranycsinálóhoz leánya vitte meg a szabadszáju idegen hírét. Mikor Hanesz hallotta, hogy az idegen ifju milyen kemény dolgokat mondogat az embereknek, kíváncsiság fogta el, hogy vajjon neki mit mondaua. Fölment hát a toronyba és onnan nézte messzelátóval, hogy nem láthatná-e meg az ifjút. Czigánykereket vetve tünt fel az a városvégi házak közül. Az aranycsináló, amikor meglátta a furcsa alakot, aki a lábain

és kézeiben egy vetette át magát, mintha szelmalom volna, kaczagott.

Az ifju megállt és felkiáltott hozá:

— Mit kacagasz, te vén gazember. Talán nevelésnek találsz? Hát nem vagytok sokkal nevelésesebbek ti, akik az egész életen vetitek a cigánykereket a fejetekre, at, csak hogy egy kis alamizsnát koldujjatok a sorstól?

Az aranycsinálónak leasett az álla. A bátor és különös hang megdöbbenette.

— Ki vagy te és honnan jössz? kérdezte.

Ne légy kíváncsi! Ha akarod nem tudod meg, de megtudod majd, amikor nem akarod.

— Ettől a felelettől ugyan nem lettem bölcsőbb, gunyolódott az aranycsináló.

— Minek neked a bölcsesség, mikor úgy is ostobaságodból élsz. Ha bölcs volnál, rögtön belátnád, hogy hasztalanul éltél eddig és levetnéd magad a toronyból.

— Te tetszel nekem, felelte az aranycsináló — diskuráljunk hát.

Az ifju kaczagott:

— Nem addig van a! Ha beszélni akarsz gyere le a bagolyvárdból. Én nem nyújtogatom többé föfelé a nyakamat.

Az aranycsináló lemaszott a toronyból. Az idegen ifjuval megindult a mezők felé és mély beszélgetésbe merült.

— Te nagyon rossz embernek hiszel engem, — kezdte az aranycsináló. — Szeretném bebizonyítani, hogy nincs igazad.

— Ne bizonyíts! — felelte az ifju tréfásan. — Engem nem csalsz meg. Te vén gazember vagy!

— Tagadom, — mondotta az arancsináló ingerül

ten, — én sok jót cselekszem. Mindennap tíz aranyat adok a szegényeknek. Ha szegény vagy, neked is adok. Akarod?

Az ifju mosolyogva legyintett a kezével. Aztán egy mogyorófa bottal végigveredzte az utszéli bokrokat és dudolni kezdett.

— Hm, te jótékony vagy? — mondotta aztán gondolkozva. — No, jó!

Egy paraszttasszony jött velük szembe az uton. Falusi kofa volt, a ki a hátán egy nagy puttonba almát vitt be a városba. Az idegen ifju, mikor a kofa mellett elhaladtak, nagy ügyességgel kicsent egy almát a puttonból és jóízűen kezdte enni. Az aranycsináló mebotránkozott.

— Nem szégyenled magad? Meglopni azt a szegény paraszttasszonyt!

Az ifju kaczagott. Jözüen rágta az alma kövér husát és a csutkát megtartotta. Egy apró kis ficska szaladt feléjük. Piros, szurtos volt az ingeskeje és az arczán meglátszott, hogy a sok ugrándozástól megékült. Az ifju eléje állt:

— Te gyermek, akarod ezt a csutkát?

A ficskának kigyult a szeme és kis keze mohón kapott az alma maradvány után.

— Köszönöm bácsi, — mondta, aztán kis fehér egérfogaival csamcsogva rágta az almacsutkát.

— No látod, — mondta az ifju az aranycsinálónak — hát nem vagyok jótékony ember? Akár én csak te!

Az arancsináló megrázkódott és félénken bámult az ifjun.

Ki vagy te? — kérdezte ajra.

Az ifju arca elkomorult és ásitva mondta.

Én az emberek lelkiismerete vagyok.

Aztán lefeküdt az árokszélre és elaludt.

**Pakots József.**

operettet adták. A szerepek, kivéve a hercegnő szerepét, mind jó kezekben voltak és ha Kuthy kisasszony nem játszott volna, elmondhatnók, hogy egy hibátlan előadásban volt részünk. De így . . .

Mint mondjuk, a főbb szereplő jó volt. Kitűnő a jók közül: Áldor Juliska, ki kellemes megjelenése, ügyes játéka és gyönyörű hangjával elragadta a közönséget. Falussy István mint vándorlegény, Gerlaci Hermin mint Oculia vadleány, nyújtott kiváló alakítást. Jeles volt Fehér Gyula is Csepü szerepében és méltó partnere volt a mindig ügyes L. Mihályfi Julia. — Kár, hogy ezt a jó társaságot elrontotta Kuthy, ki bizony sem játék, sem hang tekintetében nem üti meg azt a nivót, melyen az ily társulat coloratur énekesnőjének lennie kell.

Szerdán majdnem üres ház előtt adták a Flirt nagysám című színművet. A darab nem valami szerencsés alkotás, az üres ház is deprimálta a színészeket, így azután megesezt, hogy bizony annak a jelenlevő kis publikumnak nem sok élvezni valója akadt. A mi élvezetes volt, azt Olasz Klári és Fehér Gyula szolgáltatott. Olasz Klári mint mindig, úgy ez estén is — a czimszerepben — szép tehetségéről tett tanúságot. Fehér Gyula is a már tőle megszokott jó alakítást mutatta be. Ügyes volt még Szabados Gizi és Erdőssy is.

Csütörtökön a színtársulat kedvölt komikusának, Rátkai Sándornak vig dalosjátéka az Udvari kaland került színre zsufoolt ház előtt. A darab megnyerte a közönség osztatlan tetszését. Meglátszik rajta, hogy a színházi hatásos dolgokat jól ismeri a szerző. Csupa hatásos jelenet, szép zenéjü énekszámokkal fűszerezve. A szereplők közül kimagaslott Áldor Juliska Denise szerepében. Mintha egyenesen az ő számára teremtette volna a szerző ezt a szerepet. Ugy játéka, mint gyönyörű éneke teljesen kifogástalan volt. Gerlaci Hermin XV. Lajos személyesítője — eltekintve attól, hogy hangja eleintén fátyolozott volt, — most is brillirozott. Tisztelői két szép szokorral lepték meg. Falussy a molnárinas szerepében oly alakítást nyújtott, hogy a közönség alig győzte tapsal. Éneke, játéka remek volt. A darab szerzője Rátkai Sándor Guirardiére szerepét játszotta meg, a tőle megszokott jelességgel. Jók voltak még Ujvári Miklós, Nagy Gyula, Szabados Gizi és Fehér Gy. A zene és énekkar Németh Ignác kar-nagy vezetése alatt kifogástalanul működött.

Penteken utolsó előadásul Falussy István jutalomjátékául Szécsi Ferencz hírneves vigjátéka „utazás az özevesség felé” került színre. A színház zsufoolásig megtelt ezzel is nyilvánítani akarván a közönség Falussy iránti szeretetét, mit ezen fiatal, szép tehetségű, ügyes színész meg is érdemel. Az előadott darabban ugyan nem szerepelt, hanem a felvonások között énekelte oly gyönyörűen, hogy a közönség nem tudott betelni az élvezettel. Az első felvonás után a Sárkingeni trombitás operából a „Bucsudalt” énekelte, a második felvonás után pedig a „Hajduk hadnagyából” „Hajdu vagyok” kezdetű remek éneket és egy népdalt adott elő. A felvonások között Pollák Béla és Feleki Adolf urak adtak elő egy csomó szellemes többnyire helyi vonatkozású kuplét, mi mondhatnám frenetikus hatást keltett. Az előadott vigjátékban ámbár csak epizód szerepet játszott, Szabados Gizi tetszett leginkább, úgy, hogy nyílt színen és minduntalan tapsot aratott. Olasz Klári és Csiszér Sárka ügyes alakítást nyújtottak. Mint mindig úgy most is remekelt Fehér Gyula és Rátkai Sándor. Jók voltak még L. Mihályfi Julia, Kovács Ilka, Szilágyi Ivor és Ujvári Miklós.

A második felvonás végén Ujvári Miklós és Vécsei Emil remek „Cakowalket” lejuttak.

## Közgazdaság.

*Milyen termésre van kilátásunk?*

Ha szem előtt tartjuk a fővárosi lapok közléseit, illetőleg a megbízható gazdasági tudósítók jelentéseit, azon tapasztalatra, vagyis eredményre jutunk, hogy az országban — átlag — közepes vagy esetleg ennél valamivel gyengébb termésünk lehet.

A múlt hóban az ország minden egyes részéről ugyszólván rémes híreket hallottunk, mi a száraz időjárásnak volt a következménye. Hála a gondviselésnek, az utóbbi héten kedvezőbb időjárásunk volt, miután az ország legnagyobb részében volt némi csapadék, minek következtében mégis reményünk lehet.

A tavaszi vetések az ország legnagyobb részében a lehető legrosszabban állanak, de ha bőséges csapadéknak lenne még, szépen megjavulnának.

Az országunkban legfőbb tényezőként a buzavetéseket kell tekintetünk, s így ez leginkább érdekel bennünket. Megyénkben szintén legfőbb a buzavetés, tehát ezzel fogunk folytatatosan foglalkozni.

Mint a megyénk minden részéből beérkeztet hiekből értesülünk, — nálunk — a vetések ez idei állásából következtetve, közepes termést várhatunk. Igaz, hogy a szik földeken a lehető legrosszabb kilátásunk van; de a vetések legnagyobb része eléggé kielégítő.

Lapunk jövő számában folytatatosan folytatjuk ezen tárgyat, főleg az árakról értekezünk, hogy milyen árakra van kilátásunk. N e m.

## Csarnok.

### Be kár!

Hogy mi egymást nem szeretjük,  
Ó be kár! Ó be kár!

Melyben szerelmünk megérett,

Elrepült az a nyár.

A szerelem forró nyara

Elveszett, nyomtalan

És a szerelem tudása

Oda van, oda van!

S mennyi szervedély van benned,  
Mennyi láng, mennyi vér.

A vágy, hogy szeressük egymást

Szívünkben el se fér.

Miért nem ismertük egymást

Azelőtt, azelőtt?

Amikor még a szerelem

Szívünkben ki nem nőtt?

Miért ismerjük egymást akkor

Mikor már elvirult?

Tövisét sem érezzük már,

Szirma mind porba hullt.

A mi csókunk, a mi vágyunk

Gyönyörű szemlődel

Közönyünket eltakarja

Lángoló szenvedély,

Melyben szerelmünk megérett

Elrepült az a nyár!

Hogy mi egymást nem szeretjük

Ó be kár, ó be kár! VÁRADI IMRE.

### A halál.

Ha már az ember örülni nem tud

S nem játszik véle a szerelem.

Jobb künn feküdni a temetőben

Egy csendes, csendes szűk helyen.

Jobb ott feküdni s hallgatóni

Mint zug az élet odakünn,

Hogy marja egymást a sok ember,

Hogy forr a vágy, a bűn, a kín.

És aztán jönnek, sorra jönnek

Az új halottak csendesesen

És mind azt mondják ideérve

„Jobb lesz feküdni idelemn.” Szombatos.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

A Franklin-társulat kiadása.

## A Magyar Remekírók a magyar irodalom főművei ötödik sorozata.

most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelent meg Pázmány Péter válogatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk Frankó Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyúttal a XVII. század irodalmáról, az ákkori magyar társadalmi és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza Józsefet három évtizedekre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekírók közé. E kötetet Badiós Ferencz válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E köteton kívül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. kötet, Arany János III kötet és Szígligeti II. kötet.

**A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:** Arany János munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltan.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludi Sándor munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferenc.

Kuruocz költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szígligeti Ede színművei. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Eudródi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteményére tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegszítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

**Franklin-Társulat**

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

## Legjutányosabb cséplési szén.

Tatai brikett!

Tatai darabos szén!

(Minden darabb 5 kilogramm.)

*A porosz szenet teljesen pótolja.*

Pontos és gyors kiáztatás.

Magyar általános köszönbánya részvényársulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

# Nagy Képes Világtörténet

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a leggazdagabb történelmi képtár.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Tizenkét kötetben. **MARCZALI HENRIK.** Tizenkét kötetben.

**A Nagy Képes Világtörténet** azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden irányban megfelelő világtörténelem.

**A Nagy Képes Világtörténet** megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéltelenné vált.

**A Nagy Képes Világtörténet** az élet biblijája és nélkülözhetetlen mindenkinél, a ki művek ember asar lenni.

**A Nagy Képes Világtörténet** az a mű, melyből az egyén, a család a társadalom hazaszeretelét és összefogását tanul.

**A Nagy Képes Világtörténet** fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

**A Nagy Képes Világtörténet** briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oltalva gyönyörködött és az legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigélé az I-V., VII-IX. kötet jelent meg.  
4-5 havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap. \* A teljes mű ára 192 korona.

A kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Róval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál a

## Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul véve, hogy eddigélé nyolc kötet jelent meg s a további kötetek 4-5 havonként jelennek meg.

Szállítási feltételek: 3 koronás havi részletfizetés mellett 3 kötet elő sorban az első 4 6

szállítanak, a további kötetek a megjelenés sorrendjében illetve a fizetések arányában következnek. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapest-en a szállítástól kezdve 4 havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nem leszek. Az esetleg elmaradó részeket költségre postai megbízás útján szedhető, be és em-k be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esetiössé válik. A részeket be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a hátralék pótlásáig visszatartandók. Az első részlet az első szállítás utánveendő.

Név: \_\_\_\_\_  
Kelt: \_\_\_\_\_  
Állás: \_\_\_\_\_

Csekély havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatala útján e rendkívül nagy segítséget megrendelhető, mely kiváló és levelezőlapra ragasztva borszámba beküldendő.



## HIRDETESEK

jutányos áron felvételnek a

# „SZARVAS és VIDÉKE“

kiadóhivatalában.

Oltóság! Leikismeretesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULÁ

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatottsági Pontosság!

### KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESÉBB

# REPARATOR

1 öveg 3 korona, kis öveg 1 kor.

Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENOSÉ! ELŐZÉKENYESÉ!

BZERENOSÉ-NAPTÁR INOVEN ÉS BÉRMENVE!

## KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 80.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

### A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

teljes részletfizetés:	2% levonással:
20 évre a 10% árt. 5.40%+	20 évre a 10% árt. 5.50%+
30 . . . . . 5.50%+	30 . . . . . 5.60%+
40 . . . . . 5.60%+	40 . . . . . 5.70%+
50 . . . . . 5.70%+	50 . . . . . 5.80%+

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

### CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel, 200 kényelmes lakosztobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

### HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kizárólagosan és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és szobák a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összea pályaudvarok és hajók felé.

### REMINGTON

LEGTÖKÉLETESÉBB IRÓGÉP UJ MÔDELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD

## GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle

## Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

### KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kittónó magyar konyha, valódi itália borok és a vitágniró „PSCHORRBRÄU“ egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol

### SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdöszet, fiataloságot kölcsönöz. Hőügyeknek nélkülözhetetlen!

Egy öveg ára 2- K, hozzá ugorka-szappan L- K, puder 2- K.

Postai széküldés naponta.

Balassa Kornél gyógszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

### OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

BENZIN- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Szarvnyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BÉCS Droschnerstrasse 78-85.

BENZIN- és petrolin-lokomobilok

Versenyen kívüli olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek árúháza

## LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk

ELISMERT LEGTÖKÉLETESÉBB, LEGKÖRÖZLETESÉBB

LEGKEDVEJEBB, LEGTÖKÉLETESÉBB

ARCISZTÍTÓ-ÉS SZÉPÍTŐ SZEREK:

KRIEGNER-FÉLE

CRÉME 2 KOR.

KORONA

PUDER 1

GYÖNGYER

SUDOSZ

KEKULIR

SZAPPAN

TÖRÖLŐSZELEN

## PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha árúháza

Budapest, IV., Központi Városház (Károly-körút).

Elsimert legokosabb, legszolidabb